

Dundagas novads

42,5	30,3	21,2	18,5	Kolka
26,6	14,7	5,6		Košrags
22,8	10,9			Mazirbe
14,4				Šlītere
				Dundaga

Mērogs 1 km

Gide: Ina Brauna
Daba un kultūrvēsture novadā un Ziemeļkurzemē
☎ +371 28861445
✉ inabrauna@inbox.lv

Gids: Vilnis Skuja
Viens no pieredzējušākajiem dabas pētniekiem Latvijā. Dabas vērošana Slīteres Nacionālajā parkā
☎ +371 29365230
✉ vilnis.skuja@daba.gov.lv

Edgars un Veronika Milleri
Pa Mazirbi un Lībiešu krastu
☎ +371 29463028
20383578
✉ egaars@inbox.lv

Gide: Aina Pūlina
Dundagas pili, Duņdagā, novadā
☎ +371 28697226
✉ tic@duņdaga.lv

Gide: Ineta Aulika
Kājāmgājēju un velomaršruti Kolka - Evažu - Melnsila apkārtnē
☎ +371 29297797
✉ ineta.silina@gmail.com

Dundagas novada tūrisma informācijas centrs Dundagas pili
☎ +371 29444395 ☎ 63232293
✉ tic@duņdaga.lv
www.visit.dundaga.lv skat. arī
www.dundagaspils.lv www.kubalmuz.lv
www.kolka.lv www.livones.net

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
☎ +371 63286000
✉ kurzeme@daba.gov.lv
www.daba.gov.lv

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas dabas izglītības centrs "Slītere", Slīteres baka
☎ +371 28385025
✉ andra.ratkevica@daba.gov.lv
www.daba.gov.lv

Kolkasraga apmeklētāju un informācijas centrs
☎ +371 29149105
✉ kolkacape@inbox.lv
www.kolkasrags.lv

Lībiešu tautas nams Mazirbē
☎ +371 26159870, 2.stāvā
☎ +371 29463028, 20383578
www.livones.net
www.kolka.lv

Kolkas līvu centrs «Kūlka»
☎ +371 25902280, 29198596
www.kolka.lv

Dizains: Ainars Gaidis

Zila jūra, balts liedags, zaļš mežs

Livõviṭli kilgšõ
Libiskais līdzās jeb ceļojums pa Lībiešu krastu
Lūž-Pizā-Īra-Ūžkilā- Sīkrōg- Irē-Kuoštrōg-Pitrōg- Sānag- Vaid-Kūolka-Mustānum

Maršruts ved cauri senajiem lībiešu zvejniekiem no Sīkraga līdz Kolcai, šaurā zemes strēmēlē gar Dižjūru vienā pusē un mežiem, purviem bagāto Slīteres nacionālā parka iekšzemes daļu otrā pusē. Katrs ciems glabā ko īpašu no tikai šejieni raksturīgās senās zvejniekvides būvniecības iezīmju un ainavu atturīgā šarma. Maršruta beigās vai sākumā var pietāt Kubalu skolā - muzejā un ievingrināt mēli lībiskajā izloksnē, Dundagas pili - lai dzirdētu nostāstus par barona uzliktajām klausām jūrmalniekiem un Lībiešu dumpi. Vērts uzkāpt Šlīteres bākā, lai palūkotos uz biežajiem Undžavas mežiem, kas pirms lielo ceļu izbūves bija grūti šķērsojama robežšķirtne starp zemniekiem kalnā un lībiešu zvejniekiem piekrastes ciemos.

1 Kubalu skola – muzejs / Kubal skool

Mēles ielocišana tāmnieku jeb lībiskajā izloksnē. Senākais līdz mūsdienām saglabājies guļbūves skolas nams Latvijā (19. gs.). Klases iekārtojums, mantelškurstenis, atjaunota sēta un pastaigu takas.
 ☎ +371 63254335 ☎ +371 26332238
 ✉ kubalmuz@dundaga.lv 🌐 www.kubalmuz.lv

2 Dundagas pils / Dūonīg ninō

1859.g. barons Kārlis Ostenzakens paziņo pagasta jūrmalas zemju nomniekiem jaunus nomas noteikumus, pat bargākus, nekā kroņa zemniekiem auglīgajā Zemgalē. Paaugstinātās prasības izraisīja 1860.g. Lībiešu dumpi. ✉ tic@dundaga.lv
 Ekskursijas: ☎ +371 29444395
 ☎ +371 63237860 🌐 www.dundagaspils.lv

3 Šlīteres bāka / Slītōr bōjk

Skats pāri biežajiem Undžavas mežiem uz piekrasti un Sāmsalu. Iepriekš piesakot iespējams arī Ozola namiņa apmeklējums un filma par nacionālo parku.
 ☎ +371 28385025 🌐 www.daba.gov.lv
 ✉ andra.ratkevica@daba.gov.lv

4 Sīkrags / Sīkrōg

Zvejniekiems – valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis, tādēļ tā centrālajā daļā saglabājamās vēsturiskās celtnes, apbūves struktūra, ceļu tīkls, ainava, raksturīgais siluets. Viena no vecākajām lībiešu apmetnēm - minēta jau 1387.g. 17.gs. viena no nozīmīgākajām sīkstām Ziemeļkurzemē. Mūsdienās te ir viesu māja, ciemu šķērso Mazbāniša velomaršruts, ir piemiņas akmens kādreizējās dzelzceļa stacijas vietā.

5 Mazirbe / Irē

Līdz 20.gs.vidum – lielākā lībiešu apdzīvotā vieta un kultūras centrs. Te varēja sajuxt jau tādu kā jaunas pilsētas rosīgumu. 1923.g. nodibināja lībiešu sabiedrisko organizāciju Līvu savienība. Mūsdienās Mazirbē ir Lībiešu tautas nams, vairākas viesu mājas, bijuši jūrskolas ēka, luterāņu baznīca un LELB Rekollekciju centrs. Kādreizējā šaursliežu dzelzceļa stacijas ēkas kopiju šodien var aplūkot Ventspils Brīvdabas muzejā.

6 Lībiešu tautas nams / Livōd rovkuodā

Mazirbes centrā – Lībiešu tautas nams, uzcelts 1939.g. «ar savas tēvzemes Latvijas un ar savu radu tautu somu, igauņu un ungāru palīdzību». Ik gažu augusta pirmajā sestdienā te notiek vērienīgi lībiešu svētki.
 ☎ +371 26159870. Etnogrāfiskā istaba 2.stāvā ☎ +371 29463028, 20383578
 🌐 www.livones.net

7 Mazirbes «Stūrīši–Branki»

Pusdienas lībiešu gaumē: bukstiņbiezputra, ķilavmaizītes, lībiešu kafija, plātsmaizes u.c. Seno sadzīves priekšmetu kolekcija. Te viss ir sens un īsts!
 ☎ +371 29469165 ✉ ingaleo2@inbox.lv

8 Košrags / Kuoštrōg

Zvejniekiems – valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis, veidojies 17.gs. Aizsargājamas ir ēkas, telpiskais izvietojums, ceļu tīkls, raksturīgais reljefs. Bijis ievērojams saimnieciskais un kultūras centrs, 19.gs. vidū te darbojās pirmā lībiešu ciemu skola, gs. beigās te bija vējdzimavas, ūdensdzimavas, strādāja laivu būvētāji. Pavasaros piestāja laivas ar darba meklētājiem no Sāmsalas. 1932.g. izbūvēja ostu, 1938.g. - molu mudas (jūras mēslu) vākšanai. Zinātnisko ekspedīciju laikā Košragā pierakstīts visvairāk lībiešu folkloras. Mūsdienās ciemā ir divas viesu mājas.

9 Pitrags / Pitrōg

Pirmo reizi dokumentos minēts 1582.g. Sarakstā ir tikai 4 sētas: par ciema rašanos teika stāsta, ka tur ieradusies četri brāļi sāmsalieši un uzcēluši mājas: *Kurg, Tōriz, Sim, Jōk*. Jūrmalā redzamas mola paliekas. Tas būvēts 1938.g. jūras mēslu savākšanai un liesās zemes uzlabošanai. Pitraga sēkļos guļ daudz nogrimušu kuģu, pēc vētrām var atrast to paliekas. Ciema centrā atrodas 1902.g. celtais baptistu lūgšanu nams.

10 Pitraga «Krogī»

Zivju kūpināšana pie Andra Pitragā, dažādi seno žogu veidi – kolekcija, naktsmitne.
 ☎ +371 26493087 ✉ andrisantmanis@inbox.lv
 🌐 www.pieandrapitraga.lv

11 Saunags / Sānag

1583.g. reģistrā minētas astoņas sētas, bet 1731.g. - tikai trīs: *Buncke Pritiz, Melcke Ans* un *Walke Angeck*. Minētās sētas iezīmējušas ciema centrālo daļu. Laika gaitā tām blakus uzcēla citas, un iedzīvotāji šo Saunaga daļu nosauca par Dižsaunagu. Pašlaik ziemās apdzīvotas ir aptuveni 6, bet vasarās rosība ir kādās 28 mājās. Ciemā ir viduslaiku kapsēta – Veckapu kalns.

12 Vaide / Vaid

1935.gada pēc tautas skaitīšanas datiem Vaidē dzīvoja 106 cilvēki. 1939.g.ciemā bija 21 sēta, lielākās no tām: «Lāži», «Lekši», «Vecroči», «Jaunroči». «Lāžos» dzimis Nika Polmanis (1823) - pirmais izglītotais lībietis, bijis skolotājs pagasta skolā, kas toreiz atradās Košraga «Zoku» mājās un ķēsteris Kolkas luterāņu baznīcā.

13 Vaides «Purvziedi»

Saimnieka ilggadējās mežsarga gaitās savāktā, vairāk kā 600 eksponātu lielā meža dzīvnieku nomesto ragu kolekcija – muzejs, dabas aizsardzības ekspozīcija, naktsmitnes.
 ☎ +371 29395624
 🌐 http://viesunamiam.lv/purvziedi

14 Kolkasrags / Kūolka nanā

Kolkasrags (Domesnes) vārds pirmo reizi satopams tekstā (1040.) Mērvalnes runu akmeņi Zviedrijā. Izteiktākais zemesrags Latvijas piekrastē, vieta, kur satiekas divas jūras, bākas, gājputnu ceļi un dažādu tautu cilvēki. Zemūdens sēkla dēļ te ir neskaitāmu seno kuģu bojāejas vieta. Mūsdienā bāka darbojas sēkla galā uz mākslīgas salas. Starptautiski nozīmīga gājputnu koncentrēšanās vieta. Aktivajā sezonā te var paēst un nakšnot. Var iepriekš pasūtīt laivošanu (☎ +371 29394504) līdz Kolkas bākai. Apmeklētāju un informācijas centrs.
 ☎ +371 29149105 ✉ kolkacape@inbox.lv
 🌐 www.kolkasrags.lv

15 Kolkā / Kūolka

Apdzīvota vieta pirmo reizi rakstos minēta 1387.g. kā «Domesnes», kas dokumentos lietots līdz pat 20.gs. sākumam. 1770.g. Kolkā ir 4 sētas: «Krogī», «Uši», «Vecvagari», «Kābriki» – vecākā sēta. Vienīgais lībiešu jūrmalciešs, kas pēdējos piecdesmit gados ir attīstījies. Uz šejieni 20.gs. 50-tajos gados pārcēlušies daudzu piekrastes ciemu iedzīvotāji, kur padomju varas režīms aizliedza piekrastes zvejību. Kolkā kļuva par zvejnieku kolhoza centru. Mūsdienās Kolkas zivsaimniecības kantī joprojām tur zivju pārstrādes fabrikas «Licis-93» cehs, vietējie zvejnieki un zivju kūpinātāji. Zivju kūpināšana «Pūpolos», ☎ +371 28311813.

16 Kolkā satikušās trīs konfesiju baznīcas: katoļu, pareizticīgo un luterāņu. 🌐 www.kolka.lv

16 Sklandraušī un bukstiņbiezputra. Pastaiga kopā ar Dženetu Marinsku industriālās Kolkas vēsturē «No Rēvels ķilavām līdz Rīgas zeltam». Latvijas labāko šrotu degustācija. Naktsmitnes. ✉ info@kolka.info
 ☎ +371 29475692 🌐 www.kolka.lv

17 Kolkas līvu centrs «Kūolka»

Saimnieki – Līvu savienības Kolkas grupa. Seno saimniecības priekšmetu kolekcija, literatūra par lībiešu un Ziemeļkurzemes vēsturi, skatu ieraksti līvu valodā. ☎ +371 25902280, 29198596
 🌐 www.livones.net 🌐 www.kolka.lv

